

Za lampy LED niezgodne z wymaganiami sprzedawca też ponosi odpowiedzialność

Sprzedajemy lampy LED, które kupujemy u importera prowadzącego je z Chin. Niedawno jeden z klientów zakwestionował prawdziwość parametrów, które importer zadeklarował na opakowaniu, a ponadto stwierdził, że informacje są niepełne, bo brakuje m.in. danych o trwałości lampy. Jako sprzedawca mam niewielkie możliwości skontrolowania parametrów jakościowych. Czy ponoszę odpowiedzialność za ewentualne nieprawdziwe informacje? Jakże dane powinny znaleźć się na opakowaniu?

Michał Waloch
prawnik, p.o. dyrektora
Związku Producentów
Sprzętu Oświetleniowego „Pol-Lighting”

Tak, sprzedawca lub dystrybutor niebędący wprowadzającym ponosi odpowiedzialność cywilno-prawną za sprzedaż konsumencką lamp LED niespełniających wymogów.

Wymagania w rozporządzeniu

Wymogi wobec tego typu wyrobów określone są w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 244/2009 z 18 marca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla bezkierunkowych lamp do użytku domowego (Dz.Urz. UE z 2009 r. L 76, s. 3) oraz w rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) nr 874/2012 z 12 lipca 2012 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/WE w odniesieniu do etykietowania energooszczędnych lamp elektrycznych i opraw oświetleniowych (Dz.Urz. UE z 2012 r. L 258, s. 1).

Produkt oświetleniowy, jakim jest lampa LED, zanim zostanie wprowadzony do obrotu na rynku, musi spełnić określone prawem wymogi, które podzielić można na techniczne, funkcjonalne i informacyjne. Wymogi informacyjne, tj. jakie informacje o produkcie powinny się znaleźć na opakowaniu lub na samej lampie LED – określa m.in. załącznik II do rozporządzenia Komisji (WE) nr 244/2009. [schemat]

Moc równoważna

Dla konsumentów najistotniejsze parametry to wartość strumienia świetlnego wyrażona w jednostce lumen (lm) oraz równoważność mocy wyrażona w watach (W). Pierwszy z nich jest wartością obowiązkową i wskazuje ilość światła dostarczaną przez produkt oświetleniowy. Drugi natomiast stanowi informację fakultatywną, pomocniczą dla konsumenta,

który kupując tradycyjną żarówkę, kierował się wartością mocy wyrażoną w watach.

Jeżeli jednak producent/importer postanowił wpisać wartość mocy równoważnej na opakowaniu – musi to zrobić w sposób zgodny z tabelą nr 6 załącznika II pkt 3.1 rozporządzenia nr 244/2009.

Niestety wielu importerów zawiązało moc równoważną, wprowadzając konsumentów w błąd. Dlatego sprzedawca będący przedsiębiorcą, jako profesjonalny uczestnik rynku, powinien mieć wiedzę na temat

Z badań wynika, że niektórzy importerzy wprowadzają konsumentów sprzedawców w błąd co do ilości dostarczonego światła, zawiązując o ok. 30 proc. wartość strumienia świetlnego deklarowaną na opakowaniu.

wymogów informacyjnych dla produktów oświetleniowych, która pozwoli mu szybko weryfikować nieprawidłowości i zwracać na nie uwagę importerom/producentom.

Na równi z importerem

Podmiotem wprowadzającym produkt oświetleniowy do obrotu na terenie UE/EFTA jest producent/upoważniony przedstawiciel producenta/importera.

Dystrybutor, niebędący wprowadzającym, sprzedając lampę LED konsumentowi, powinien mieć na uwadze, że zgodnie z art. 556¹ par. 2 ustawy z 23 czerwca 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 380 ze zm.; dalej: k.c.) zapewnienie producenta co do ilości, jakości i innych parametrów technicznych oznaczonych na opakowaniu traktuje się na równi z zapewnieniem sprzedającego. Dlatego ryzyko sprzedawcy w przypadku sprzedaży konsumenckiej jest istotnie podwyższone, gdyż to sprzedawca w szczególności ponosi odpowiedzialność za zapewnienia składane przez producenta lub

importera rzeczy. Oznacza to, że zarówno sklep z wyrobami oświetleniowymi, jak i wielkopowierzchniowy obiekt handlowy prowadzący we własnym imieniu działalność gospodarczą powinny weryfikować prawdziwość danych zamieszczonych na opakowaniu przez producenta/importera.

A taką ostrożność warto zachować. Z badań przeprowadzonych przez Biuro Badawcze ds. Jakości na zlecenie „Pol-Lighting” wynika bowiem, że niektórzy importerzy wprowadzają konsumentów sprzedawców w błąd również co do ilości dostarczonego światła, zawiązując o ok. 30 proc. wartość strumienia świetlnego deklarowaną na opakowaniu.

Co należy zrobić

Wiedzę o wymaganych parametrach technicznych, funkcjonalnych i informacyjnych musi mieć producent/importer, który wprowadza towar do obrotu po raz pierwszy. Niemniej jednak, jeżeli sprzedawca powołał się na informacje o tym, że w ofercie przedsiębiorstwa znajdują się produkty oświetleniowe, które nie spełniają wymagań np. informacyjnych, technicznych, to taki przedsiębiorca nie może podnosić później, że według kryterium „roszadnej oceny” nie wiedział o nieprawidłowościach, i zasłać się brakiem specjalistycznej wiedzy, tym samym uchylając się od odpowiedzialności.

Przedsiębiorca powinien natychmiast powiadomić pisemnie producenta/importera o tym, że konkretna lampa LED nie spełnia wymagań, wskazać podstawę prawną i żądać dostarczenia wyrobu oświetleniowego zgodnego z wymaganiami prawnymi obowiązującymi na terenie RP.

Kary

Zapewne w tym miejscu pojawią się twierdzenia, że naiwnością jest oczekiwanie, iż przedsiębiorcy sprzedający lampy LED będą informowali o tym importerów/producentów, z którymi współpracują, skoro zarabiają na tym krocie. Należy jednak mieć na uwadze to, że postępowanie takie będzie postrzegane jako praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów. Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy z 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 184 ze zm.) praktykę taką może zgłosić każdy – w tym także konsument – do prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jeżeli wykaże i uprawdopodobni, że działanie sprzedawcy jest sprzeczne z prawem i narusza zbiorowy interes konsumentów. Prezes UOKiK w razie stwierdzenia takich praktyk może nałożyc dotkliwą karę na przedsiębiorcę w wysokości nie większej niż 10 proc. obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary.

Argumenty na obronę

Zgodnie z art. 557 par. 3 k.c. sprzedawca może uchylić się od odpowiedzialności tylko wtedy, gdy została przez niego spełniona określona przesłanka. Musi wykazać, że ma brak wiedzy na temat treści publicznego zapewnienia przez producenta albo że zapewnienie takie nie mogło mieć wpływu na decyzję kupującego/konsumenta o zawarciu konkretnej umowy, albo że nie

Jakie informacje dla konsumentów

W punkcie 3.1 załącznika II do rozporządzenia Komisji (WE) nr 244/2009 wskazano, że na opakowaniu lampy LED powinny się znaleźć m.in. następujące informacje:

- nominalna wartość strumienia świetlnego określonego poprzez jednostkę lumen (lm),
- nominalny okres trwałości lampy podany w godzinach,
- liczba cykli włącz/wyłącz,
- temperatura barwowa wyrażona w kelwinach (K),
- deklarowana moc równoważna – jeżeli jest podawana, powinna być zgodna z tab. 6 zał. II wspomnianego rozporządzenia,
- czas nagrzewania lampy.

P12

znal sprostowania treści zapewnienia przed zawarciem umowy.

Handlowiec musi sprawdzić

Wielu sprzedawców może próbować bronić się stwierdzeniem: skąd sprzedawcy oświetlenia mają uzyskać wiedzę na temat wymogów dotyczących lamp LED? Niestety uchylanie się od odpowiedzialności poprzez twierdzenie o braku wystarczającej wiedzy na temat oferowanych produktów oświetleniowych przez przedsiębior-

stanowi bowiem wadę fizyczną, o której mowa w art. 556¹ par. 1 k.c. W takim przypadku bowiem rzecz sprzedana nie posiada właściwości, o których istnieniu sprzedawca zapewnił kupującego, tj. lampa LED nie ma daję takiej ilości światła, którą producent deklaruje na opakowaniu, i nie nadaje się do celu, o którym kupujący poinformował sprzedawcę.

Profesjonalizm obliuguje

Sprzedawcy jako profesjonalni uczestnicy rynku, dbający o dobro konsumentów, powinni prowadzić tę działalność z zachowaniem należytej staranności. Zgodnie z teząmi orzeczeń SN „należyta staranność wymaga na przy uwzględnieniu zawodowego charakteru prowadzonej działalności uzasadnione zwiększone oczekiwania co do umiętności, wiedzy, skrupulatności i rzetelności, zapobiegliwości i zdolności przewidywania. Obejmuje także znajomość obowiązującego prawa oraz następstw z niego wynikających w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej” (wyrok SN z 17 sierpnia 1993 r., sygn. akt III CRN 77/93). Należy przez to rozumieć, że oczekiwania co do sprzedawcy i jego fachowej wiedzy są wyższe niż w stosunku do potencjalnego konsumenta lub osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej. Uchylanie się od odpowiedzialności i zasłanianie brakiem wiedzy będzie traktowane przez sąd na niekorzyść strony, która podnosi tego typu argumenty. Zatem jakakolwiek informacja stwierdzająca, że produkt stanowiący ofertę sklepu nie spełnia określonych prawem wymagań, powinna zostać skrupulatnie przeanalizowana i zbadana przez odpowiedzialne jednostki wewnętrzne zajmujące się jakością produktów.

WAŻNE Jeżeli sprzedawca powołał się na informacje o tym, że w ofercie przedsiębiorstwa znajdują się produkty oświetleniowe, które nie spełniają wymagań np. informacyjnych lub technicznych, to powinien o tym zawiadomić producenta/importera i wycofać produkty z oferty sklepu.

W powyższym wyniku, że zapewnienia co do ilości, jakości produktu i jego zgodności z wymaganiami informacyjnymi i technicznymi określonymi w przytoczonych rozporządzeniach Komisji nr 244/2009 i 874/2012 obowiązują nie tylko producenta/importera jako pierwszego wprowadzającego produkt na rynek, lecz także sprzedawcę i dystrybutora niebędących wprowadzającym.

Tolerancja tylko na potrzeby badań

Niektórzy sprzedawcy zakładają z góry posiadanie w ofercie wyrobów niespełniających wymogów. Próbuja uzasadnić to tym, że procedura weryfikacji określona w załączniku III rozporządzenia Komisji nr 244/2009 dopuszcza pewien odsetek takich wyrobów.

Trzeba jednak wyjaśnić, że przepisy te odnoszą się jedynie do organów nadzoru rynkowego na potrzeby badań. Według tej procedury UOKiK podczas badania m.in. w przedmiocie wymagań prawnych dla lamp LED, w tym spełnienia istotnego parametru technicznego, wartości strumienia świetlnego, bierze pod uwagę średnie wyniki spośród losowo wybranych lamp tego samego modelu i producenta. Uzyskane wyniki nie powinny odbiegać od wartości granicznych, progowych lub zadeklarowanych o więcej niż 10 proc. Jeżeli odbiegają, organ nadzoru rynku (UOKiK) uznaje, że model nie spełnia wymogów. Pamiętaj, że jednak, że wyniki odbiegające o co najmniej 10 proc. od wartości progowych/zadeklarowanych odnoszą się wyłącznie do weryfikacji mierzonych parametrów przez organy państw członkowskich. Oznacza to, że producent/importer nie może stosować takiej tolerancji przy wprowadzaniu do obrotu wyrobu oświetleniowego, gdyż jest ona przeznaczona jedynie dla organu nadzoru, tj. UOKiK.